

Základní škola T. G. Masaryka, Studénka, 2. května 500, okres Nový Jičín

VOSA

aneb výcvik ochotných spolupracujících aktivistů

Projekt prevence sociálně patologických jevů

Motto:

Žádný člověk není ostrov sám pro sebe, každý je kus nějakého kontinentu, část nějaké pevniny.

John Donne

1. Popis současného stavu problematiky, kterou projekt řeší

Základní škola T. G. Masaryka, Studénka patří od roku 1993 do sítě škol podporujících zdraví. V rámci tohoto programu, který pravidelně vyhodnocujeme, věnujeme značnou pozornost také prevenci sociálně patologických jevů. Uvědomujeme si, že účinná prevence může probíhat pouze ve škole, kterou prochází celá dětská populace a na kterou mohou účinně působit proškolení odborníci – učitelé, vždy po vzájemné dohodě s rodiči žáků. Naše škola realizovala v minulých letech několik projektů s uvedenou problematikou. Ve všech programech primární prevence se zaměřujeme u dětí na zvyšování jejich sebevědomí, asertivního chování, zlepšování sociálních vztahů a na rozvoj kvality vztahů mezi rodičem, žákem a učitelem. Hlavní odpovědnost za splnění stanovených cílů nesou třídní učitelé, většinou absolventi kurzů osobnostně sociální výchovy.

Za nejrizikovější skupinu dětí považujeme žáky od 5. do 9. ročníku. Věnujeme jim proto zvláštní pozornost. Osmáci a devátáci absolvují kurzy aktivního sociálního učení přímo v rámci výchovně vzdělávacího procesu. Pro děti z 5. až 7. ročníku připravujeme Peer program, jehož principem je aktivní zapojení předem připravených aktivistů. V posledních pěti letech jsme k řešení přistupovali tak, že aktivisté byli učiteli vyškoleni mimo vyučování a následně pak pracovali v hodinách se svěřenými vrstevníky. Jejich úkolem je vést činnost skupiny, pomáhat jednotlivým jejím členům a působit jako mluvčí.

Uvědomujeme si, že prevence sociálně patologických jevů je náročná činnost i pro dospělé odborníky, v našem případě učitele. Proto jsme zpočátku vstupovali do projektu s obavami, zda-li se s danou situací vyrovnají samotní žáci, ale zkušenosti nám dokazují, že jsou-li aktivisté vyškoleni kvalitně pod odborným vedením, pak jejich názory a doporučení jsou přijímány spolužáky mnohem vstřícněji než rady dospělých.

2. Zdůvodnění potřeby projektu

Ze zpětné vazby účastníků peer programu a četnosti výskytu sociálně patologických jevů mezi dětmi v následujících letech po absolvování projektu, jsme se rozhodli změnit organizaci výcviku aktivistů. Doplníme jeho obsah a zejména zaktivizujeme samotné působení „peerů“ mezi vrstevníky tak, aby děti do něj vstupovaly se zájmem, pracovaly aktivně a samy přicházely na to jak lépe využít volný čas, jak odmítnout nebezpečnou látku (droga, alkohol, tabák). Předpokládáme, že projekt nebude pouze krátkodobou záležitostí, ale že naopak se „peer“ se svou skupinou bude potkávat opakovaně v průběhu školního roku při reflexních dílnách.

3. Cíle projektu

Předkládaný projekt předpokládá aktivní účast všech partnerů (žáků, učitelů), souhlas ze strany rodičů a **stanoví si následující cíle:**

- ü Posílit sociální klima ve škole, v heterogenní skupině dětí.
- ü Naučit děti řešit problém, chovat se asertivně a respektovat názor druhého.
- ü Uvědomit si výhody zdravého způsobu života.

4. Vymezení cílové populace

Program je přímo určen 115 dětem 5. až 7. ročníku, pěti třídním učitelům a dvěma učitelům občanské a rodinné výchovy

5. Metody a formy realizace projektu

Projekt bude probíhat ve dvou rovinách. V první půjde o výběr a výcvik peer aktivistů z řad žáků 7. tříd, kteří sami v předcházejících letech v nižších ročnících se programu účastnili a kteří se stanou nositeli projektu. Při jejich výběru bude zachováno pravidlo dobrovolnosti, pravidlo smíšených skupin (chlapci i děvčata) a zařazení zejména těch dětí, které jsou pro ostatní přirozenými autoritami. Poté bude následovat jejich výcvik - víkendový pobyt mimo školu pod vedením učitelů občanské a rodinné výchovy. Trénink bude probíhat formou vlastního prožitku v pracovních dílnách a užitím metod aktivního učení – brainstorming, diskuse, podvojný deník, tisková konference, apod. Žáci si na vlastní kůži zažijí, jak se vypořádat s úkolem pro celou skupinu, jak vyřešit na první pohled neřešitelný problém, jak si neskákat do řeči, jak přijmout kompromis, jak odpovědět na nepříjemnou otázku, jak obhájit svůj názor, co udělat, když neznají odpověď, jak vystupovat, mluvit, jak komunikovat nonverbálně. Pozornost bude věnována nejen jednotlivým činnostem, jejich popisu a nácviku, ale zejména jejich reflexi – jak na žáka působí, jak se v nich cítí, co by mohlo být jinak, proč jsme to udělali právě tak.....

Druhá polovina se bude týkat už i žáků 5. a 6. ročníku a bude mít dvě části. Nejprve děti stráví se svými „peery“ a třídními učiteli dva víkendy ve škole a jeho okolí při vlastním výcviku, poté se v průběhu školního roku setkají v pravidelných dvouměsíčních reflexních dílnách. Témata pro jednotlivé ročníky jsou stanovena vzhledem k věku dětí.

V 5. ročníku půjde o

- Ü motivaci ke zdravému způsobu života, uvědomování si jeho výhod
- Ü hledání lepších možností trávení volného času
- Ü zvládání stresu
- Ü nácvik způsobu odmítání alkoholu, tabáku a drog
- Ü vliv reklamy.

V 6. ročníku budou jednotlivá témata rozvíjet práci třídních učitelů:

- Ü konflikt, jeho analýza a vedení
- Ü empatie, pocity ostatních
- Ü efektivní komunikace
- Ü hledání východisek, přijatelného řešení, kompromisu.

Průběh jednotlivých lekcí bude veden stejně jako v případě výcviku aktivistů zážitkovou formou, vedoucími budou samotné děti, učitelé budou působit pouze jako odborní poradci, pozorovatelé.

6. Způsob hodnocení projektu

Projekt bude vyhodnocován pravidelně na třídnických hodinách jednotlivých tříd. Realizátor projektu podá pravidelné informace na pedagogických radách, zástupci peer aktivistů seznámí s výstupy projektu (fotodokumentace, postery jednotlivých skupin žáků,

portfólio třídy, případně žáka) celoškolsní žákovský parlament. Zpráva o plnění programu bude vycházet z

- ü účasti dětí v programu
- ü zpětné vazby dětí, kterou budou podávat po každé akci
- ü výskytu (snížení či zvýšení) sociálně patologických jevů ve škole

7. Rámcový časový harmonogram projektu

Předkládaný projekt bude probíhat podle následujícího harmonogramu:

- ü Výběr peer aktivistů červen 2005
- ü Seznámí učitelů (třídních, vyučujících) s průběhem programu srpen 2005
- ü Víkendový pobyt – výcvik peer aktivistů září 2005
- ü Pracovní dílny ve škole pro děti 5. a 6. ročníku září až listopad 2005
- ü Reflexní dílna pro aktivisty a účastníky prosinec 2005
- ü Vyhodnocení projektu prosinec 2005

8. Finanční rozvaha projektu

	Celková částka v Kč	Požadovaná částka v Kč
Spotřební materiál pro výcvik peer aktivistů (papíry, fixy, složky, eurokapsy, lepky apod.)	1 000	500
Spotřební materiál pro práci „peerů“ s vrstevníky (výkresy, papíry, lepidla, páska, samolepící tabule pro prezentaci, kolíčky, fixy, balící papír, filmy, apod)	4 000	3 500
Náklady na víkendový pobyt peer aktivistů	7 000	4 000
Studijní literatura	3 000	2 000
Celkem	15 000	10 000

ve Studénce 4.3.2005

Mgr. Vladimíra Peštálová, realizátor projektu

Mgr. Naděžda Šoukalová, supervizor projektu

Mgr. Alena Dvorská, ředitelka školy - odborný garant projektu